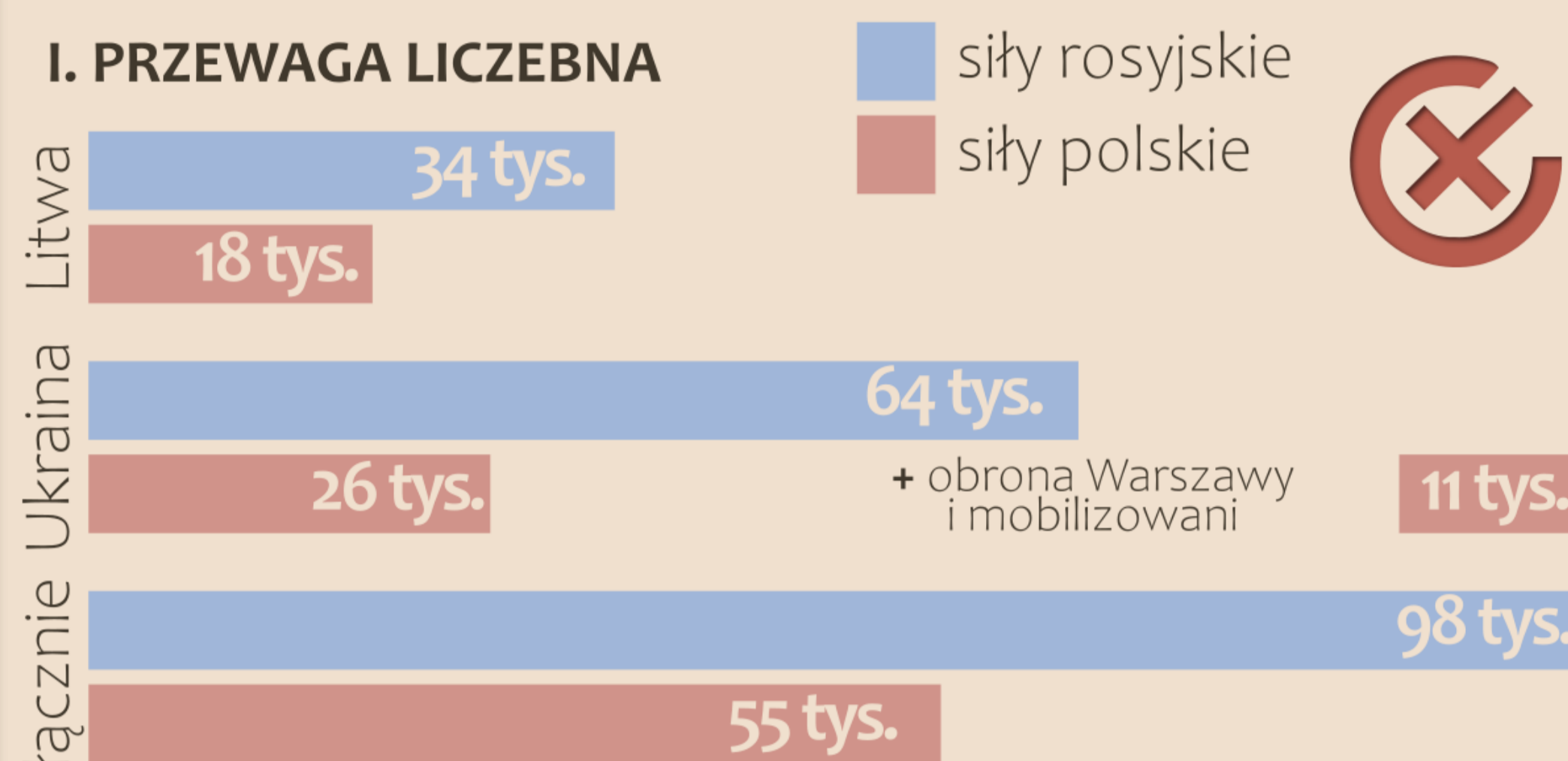

WOJNA ROKU 1792

W maju 1792 roku mieszkańcy Warszawy przygotowywali się do radosnych obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja. Niestety jeszcze w tym samym miesiącu w granice kraju wkroczyła armia rosyjska, której celem było obalenie nowego ustroju. Wojna w obronie Konstytucji trwała dwa miesiące i choć armie koronna i litewska nie zostały rozbite, król zdecydował się na kapitulację.

ZASADY PROWADZENIA WOJNY W XVIII WIEKU

I. PRZEWAGA LICZEBNA

II. WYSZKOLONA ARMIA

Armia Rzeczypospolitej została zwiększona na mocy uchwały w 1788 roku. Służyli w niej głównie **niedoświadczeni żołnierze**, którzy mieli zbyt mało czasu na ćwiczenia i szkolenia. Wśród żołnierzy i oficerów rosyjskich było natomiast mnóstwo weteranów ostatniej wojny z Turcją.

III. ZAOPATRZENIE

Do prowadzenia wojny potrzebne są zapasy: żywności, mundurów, broni i amunicji. Niestety, na skutek do końca niewyjaśnionych okoliczności niektóre magazyny z zaopatrzeniem dla wojsk Rzeczypospolitej zostały zbyt szybko zniszczone lub wpadły w ręce wroga.

IV. LOJALNOŚĆ

Nawet najdzielniejsi żołnierze nie wygrają wojny, jeśli dowódca jest w zмовie z wrogiem. Niestety stanowisko głównodowodzącego wojsk litewskich zostało powierzone obcokrajowcowi, **ks. Ludwikowi Wirtemberskiemu**. Ów Niemiec symulował chorobę, by nie angażować się w walki z wkraczającymi na Litwę Rosjanami.

V. INICJATYWA

Armia Rzeczypospolitej została podzielona na trzy główne części, które broniły Ukrainy, Litwy oraz Warszawy. Dowódcy do ostatniej chwili nie wiedzieli, z której strony zaatakują Rosjanie.

BITWA

przegrana

nierostrzygnięta

zwycięska

VI. ODWAŻNI ŻOŁNIERZE

Przewagę liczebną nieprzyjaciela oraz jego lepsze wyszkolenie można zminimalizować męstwem na polu walki. Żołnierze, którzy nie ulegną się armatnich kul ani szarży nieprzyjacielskiej kawalerii, utrzymają teren. To zaś oznacza wygranie bitwy. Aby nagrodzić odwagę polskich żołnierzy i utrzymać ich zapał do dalszej walki król ustanowił odznaczenie **Virtuti Militari**. Pierwsze medale zostały rozdane zaraz po bitwie pod Zielericami.

526 odznaczonych do końca I RP
ok. 26 000 odznaczonych do dzisiaj

VII. SOJUSZNIK

Niestety, pomimo obowiązującego traktatu sojuszniczego Prusy nie przystąpiły do wojny w obronie Rzeczypospolitej. Co gorsza, w 1793 roku wzięły udział w II rozbiórce.

VIII. ZDOLNI GENERAŁOWIE

Od doświadczenia i charyzmy dowódcy zależy w dużej mierze powodzenie w bitwie. Oddziały, które walczyły na Ukrainie dowodzone były przez wiernych i skutecznych generałów - **ks. Józefa Poniatowskiego** oraz **Tadeusza Kościuszkę**. Ten pierwszy odniósł zwycięstwo w **bitwie pod Zielericami** 18 czerwca. Kościuszko zaś, weteran wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, ocalił oddziały w **bitwie pod Dubienką**, 18 lipca.

IX. WIARA W ZWYCIĘSTWO

Niestety tej zabrakło najważniejszej osobie w państwie. 24 lipca, po dwóch miesiącach walk, w których armia Rzeczypospolitej nie przegrała większej bitwy i wciąż posiadała zdolne do walki regimenty, **król Stanisław August Poniatowski** przystąpił do konfederacji targowickiej, czyli prorosyjskich przeciwników konstytucji. Nakazał także złożenie broni walczącym żołnierzom.

1793 drugi rozbiór

1794 powstanie kościuszkowskie

1795 trzeci rozbiór

po uchwaleniu Konstytucji 3 maja

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Dla Niepodległości - kontynuacja” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowa, projekt "Dla Niepodległości - kontynuacja"

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

opracowanie: Łukasz Wrona, Mateusz Białowieski
grafika: Urszula Wrona